EURÓPAI BIZOTTSÁG

főtitkárság

Brüsszel, 20. 11. 2015

SG-Greffe(2015)D/ 13441

ACCUSÉ DE RÉCEPTION

Nom [redacted]
(en caractères d'imprimerie)
REÇU LE
SIGNATURE
CACHET

MAGYARORSZÁG ÁLLANDÓ
KÉPVISELETE AZ
EURÓPAI UNIÓ MELLETT
Rue de Trèves 92-98
1040 BRUXELLES
BELGIQUE

Tárgy: Felszólítás – 2015/4231. sz. jogsértés

A Főtitkárság ezúton kéri, hogy a Bizottság mellékelt levelét a külgazdasági és külügyminiszter úrnak továbbítani szíveskedjenek.

a főtitkár nevében

[redacted]

melléklet: C(2015) 8164 final

HU

Commission européenne, B-1049 Bruxelles / Europese Commissie, B-1049 Brussel - Belgium. Telefon: +32 2 299. 11. 11.

http://ec.europa.eu/dgs/secretariat_general
E-mail: sg-greffe-certification@ec.europa.eu

EURÓPAI BIZOTTSÁG

főtitkárság

Brüsszel, 20. 11. 2015

SG-Greffe(2015)D/ 13441

MAGYARORSZÁG ÁLLANDÓ
KÉPVISELETE AZ
EURÓPAI UNIÓ MELLETT
Rue de Trèves 92-98
1040 BRUXELLES
BELGIQUE

Tárgy: Felszólítás – 2015/4231. sz. jogsértés

A Főtitkárság ezúton kéri, hogy a Bizottság mellékelt levelét a külgazdasági és külügyminiszter úrnak továbbítani szíveskedjenek.

a főtitkár nevében

[redacted]

melléklet: C(2015) 8164 final

HU

EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 19.11.2015

2015/4231
C(2015) 8164 final

Tisztelt Külgazdasági és Külügyminiszter Úr!

Szeretném felhívni figyelmét arra, hogy az Európai Bizottság aggályosnak tartja, hogy a Magyarország Kormánya és az Oroszországi Föderáció Kormánya közötti, a nukleáris energia békés célú felhasználása terén folytatandó együttműködésről szóló Egyezmény a Paks II. projektet közvetlenül odaítélte a Roszatomnak.

I. Tények

(1) A Paks II. projekt közvetlen odaítélése

2014. január 14-én Magyarország Kormánya és az Oroszországi Föderáció Kormánya kormányközi egyezményt írt alá a nukleáris energia békés célú felhasználása terén folytatandó együttműködésről (a továbbiakban: az Egyezmény).

2014. március 28-án Magyarország és Oroszország aláírta a Magyarországnak az atomerőmű építésének finanszírozásához nyújtandó állami hitel folyósításáról szóló kormányközi megállapodást. A két új blokk tervezését, építését és üzembe helyezését magában foglaló projekt összértéke 12,5 milliárd EUR.

2014 decemberében aláírtak három megvalósítási megállapodást, az első megállapodás a Paks II. projekt tervezési, beszerzési és kivitelezési paramétereit, a második az üzemeltetési és karbantartási támogatással kapcsolatos feltételeket, a harmadik pedig a nukleáris fűtőanyag-ellátás részleteit rögzíti.

A fenti megállapodások közvetlenül az orosz félnek, vagyis a „Roszatom" Állami Atomenergia Ügynökségnek ítélik oda a Paks II. projekt végrehajtását.

Őexcellenciája Péter SZIJJÁRTÓ
Külgazdasági és külügyminiszter
Bem rakpart 47.
H - 1027 BUDAPEST

Commission européenne, B-1049 Bruxelles – Belgique
Európai Bizottság, B-1049 Brüsszel, Belgium
Telefon: +32 2 299. 11. 11.

Az Egyezmény 1. cikke értelmében a felek együttműködnek a Paksi Atomerőmű teljesítményének fenntartásában és fejlesztésében, beleértve két új blokk tervezését és megépítését. A felek az atomerőmű működő blokkjainak modernizációja, felújítása és üzemen kívül helyezése terén számos témában együttműködnek. Az Egyezmény 2. cikke orosz részről a „Roszatom" Állami Atomenergia Ügynökséget jelöli ki az Egyezmény teljesítésére. Az 5. cikk tartalmazza az orosz fél kötelezettségeit, részletesen megjelölve az elvégzendő munkálatokat és a biztosítandó szolgáltatásokat, beszerzéseket.

Ezenkívül az Egyezmény a Magyarország és az Oroszországi Föderáció közötti együttműködést kiterjeszti e projekten túlra is: „A Felek együttműködnek a Paksi Atomerőmű teljesítményének fenntartása és fejlesztése érdekében esetleg szükségessé váló további blokkok tervezésében, megépítésében, üzembe helyezésében és üzemen kívül helyezésében." [1. cikk (3) bekezdés].

Az Egyezmény mindkét fél részéről megjelölte az Egyezmény végrehajtására illetékes hatóságot (Oroszország részéről a „Roszatom" Állami Atomenergia Ügynökséget, Magyarország részéről pedig a Nemzeti Fejlesztési Minisztériumot) [2. cikk]. A későbbiekben mindkét fél megjelöl egy-egy Kijelölt Szervezetet, amely illetékes a kivitelezési munkálatokra, a karbantartási támogatásra, a nukleáris fűtőanyag-ellátás biztosítására és a használt fűtőanyag kezelésére vonatkozó megvalósítási megállapodások megkötésére [3. és 8. cikk].

2014. február 13-án Magyarország Kormánya a vízügyi, energiaipari, közlekedési és postai ágazatban működő ajánlatkérők beszerzési eljárásainak összehangolásáról szóló 2004/17/EK irányelv 22. cikkének a) pontjára, valamint az építési beruházásra, az árubeszerzésre és a szolgáltatásnyújtásra irányuló közbeszerzési szerződések odaítélési eljárásainak összehangolásáról szóló 2004/18/EK irányelv 15. cikkének a) pontjára hivatkozva értesítette a Bizottságot az Egyezményről. A 2004/17/EK irányelv 22. cikkének a) pontja és a 2004/18/EK irányelv 15. cikkének a) pontja értelmében a szóban forgó irányelvek nem alkalmazandók azon közbeszerzési szerződések odaítélésére, amelyekre különböző eljárási szabályok irányadók, és amelyek odaítélése a Szerződésnek megfelelően kötött, valamely projektnek a közös megvalósítását vagy hasznosítását célzó nemzetközi megállapodás alapján történt.

(2) Információcsere a magyar hatóságokkal

A Bizottság munkatársai 2014. július 8-án találkoztak a magyar hatóságok képviselőivel, hogy tisztázzák az ügy közbeszerzési vonatkozásait, majd 2014. november 12-én megbeszélést folytattak az ügyről a Magyar Kormány jogi képviselőivel. A Bizottság 2015. június 25-én az EU Pilot rendszeren keresztül (7718/15/GROW hivatkozási szám) kért tájékoztatást a magyar hatóságoktól a projektről és a közbeszerzési eljárás mellőzéséről, 2015. július 15-én pedig tájékoztató megbeszélésre került sor a magyar hatóságok részvételével. A magyar hatóságok 2015. szeptember 2-án küldték el hivatalos válaszukat a Bizottságnak. 2015. szeptember 22-én a Bizottság munkatársai és a magyar hatóságok képviselői előzetes megbeszélést folytattak a hivatalos válaszról.

A magyar hatóságok válaszukban azzal érveltek, hogy a projekt végrehajtásának az Egyezmény keretében történő közvetlen odaítélése megfelel a 2004/17/EK irányelv 22. cikkének a) pontjában és a 2004/18/EK irányelv15. cikkének a) pontjában foglalt, a nemzetközi megállapodásokon alapuló projektekre vonatkozó kivétellel szemben támasztott feltételeknek. Magyarország álláspontja szerint a hivatkozott intézkedések

lehetőséget és elsőbbséget biztosítanak az olyan eljárási szabályok alkalmazására, amelyek eltérhetnek az említett irányelvekben szereplő közbeszerzési előírásoktól, továbbá az Európai Unió működéséről szóló szerződésből (a továbbiakban: EUMSZ) eredő közbeszerzési elvektől. E tekintetben Magyarország az EUMSZ 211. cikkére hivatkozik, mely szerint: *„Az Unió és a tagállamok hatáskörük keretén belül együttműködnek harmadik országokkal és a hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel."* Magyarország rámutat arra, hogy az EU alapkövét a tagállamaival és harmadik országokkal való békés együttműködés alkotja (az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkének (5) bekezdése), továbbá hogy az EUMSZ a tagállami hatáskörök keretén belül nem korlátozza a tagállamokat nemzetközi partnereik és a velük való együttműködés szintjének megválasztásában. Magyarország emellett az Európai Atomenergia-közösséget létrehozó szerződésre (a továbbiakban: Euratom-Szerződés) hivatkozik a 46. cikk (2) bekezdésének e) pontja szerinti nukleáris projektek finanszírozása tekintetében. Magyarország továbbá megjegyzi, hogy az Euratom-Szerződés 103. és 104. cikke szabályozza a tagállamok és harmadik országok közötti megállapodások megkötését, és e tekintetben az Európai Bizottság 2014. január 14-i levelében kijelentette, hogy az Egyezmény nem sérti az Euratom hatáskörét.

A Bizottság nem osztja ezt a véleményt.

II. Jogi elemzés

(1) A jogi keret

Az EUMSZ 49. cikke rendelkezik a letelepedési jogról: *„Az alábbiakban megállapított rendelkezéseknek megfelelően tilos a valamely tagállam állampolgárainak egy másik tagállam területén történő szabad letelepedésére vonatkozó minden korlátozás. Ezt a rendelkezést azokra a korlátozásokra is alkalmazni kell, amelyek képviseletnek, fióktelepnek vagy leányvállalatnak egy tagállam valamely tagállamban letelepedett állampolgára által történő alapítására vonatkoznak.*

A szabad letelepedés magában foglalja a jogot gazdasági tevékenység önálló vállalkozóként történő megkezdésére és folytatására, vállalkozások, így különösen az 54. cikk második bekezdése szerinti társaságok alapítására és irányítására, a letelepedés országának joga által a saját állampolgáraira előírt feltételek szerint, figyelemmel a tőkére vonatkozó fejezet rendelkezéseire is."

Az EUMSZ 56. cikkének első bekezdése rendelkezik a szolgáltatásnyújtás szabadságáról: *„Az alábbiakban megállapított rendelkezéseknek megfelelően tilos az Unión belüli szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó minden korlátozás a tagállamok olyan állampolgárai tekintetében, akik nem abban a tagállamban letelepedettek, mint a szolgáltatást igénybe vevő személy."*

Az EUMSZ 2. cikk (1) bekezdés szerint ha egy meghatározott területen a Szerződések kizárólagos hatáskört ruháznak az Unióra, e területen kizárólag az Unió alkothat és fogadhat el kötelező erejű jogi aktust, a tagállamok pedig csak annyiban, amennyiben őket az Unió erre felhatalmazza, vagy ha annak célja az Unió által elfogadott jogi aktusok végrehajtása.

Az EUMSZ 3. cikke (1) bekezdésének e) pontja értelmében az Unió a közös kereskedelempolitika területén kizárólagos hatáskörrel rendelkezik.

Az EUMSZ 207. cikkének (1) bekezdése a következőképpen határozzą meg a közös kereskedelempolitika hatályát: *„A közös kereskedelempolitika egységes elveken alapul; ez vonatkozik különösen a vámtarifák módosításaira, az áruk és szolgáltatások kereskedelméhez kapcsolódó vámtarifa- és kereskedelmi megállapodások megkötésére, valamint a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásaira, továbbá a külföldi közvetlen befektetésekre, a liberalizációs intézkedések egységesítésére, az exportpolitikára és az olyan kereskedelempolitikai védintézkedésekre, mint a dömping vagy szubvenció esetén meghozandó intézkedések. A közös kereskedelempolitikát az Unió külső tevékenységének elvei és célkitűzései által meghatározott keretek között kell folytatni."*

A 2004/17/EK irányelv 1. cikke (2) bekezdésének a) pontja az alábbiakat írja elő: *„»árubeszerzésre, építési beruházásra és szolgáltatásnyújtásra irányuló szerződés«: a 2. cikk (2) bekezdésében meghatározott, egy vagy több ajánlatkérő és egy vagy több vállalkozó, szállító, vagy szolgáltató által írásban megkötött visszterhes szerződés;"*

Ugyanezen irányelv 16. cikke kimondja: *„Ezt az irányelvet olyan szerződésekre kell alkalmazni, amelyek a 19–26. cikkben foglalt kizárások alapján vagy a 30. cikknek megfelelően az adott tevékenység folytatása tekintetében nincsenek kizárva, és amelyek becsült, hozzáadottérték-adó nélküli értéke eléri a következő értékhatárt: [...]"*

A 2004/17/EK irányelv 22. cikkének a) pontja az alábbiakat írja elő: *„Ez az irányelv nem alkalmazható azokra a szerződésekre, amelyekre különböző eljárási szabályok irányadók, és amelyek odaítélése: a) egy tagállam és egy vagy több harmadik ország által a Szerződésnek megfelelően kötött, és valamely projektnek az aláíró államok általi közös megvalósítását vagy hasznosítását célzó árubeszerzésre, építési beruházásra, szolgáltatásra vagy tervpályázatra vonatkozó nemzetközi megállapodás alapján történt; minden megállapodásról értesíteni kell a Bizottságot, amely konzultálhat a 68. cikkben említett közbeszerzési tanácsadó bizottsággal;"*

A 2004/18/EK irányelv 1. cikke (2) bekezdésének a) pontja a következőképpen rendelkezik: „»Közbeszerzési szerződés«: *egy vagy több gazdasági szereplő és egy vagy több ajánlatkérő szerv által írásban megkötött visszterhes szerződés, amelynek tárgya az ezen irányelv szerinti építési beruházás kivitelezése, vagy áru szállítása, vagy szolgáltatás nyújtása."*

A 2004/18/EU irányelv 7. cikke az alábbiakat írja elő: *Ezt az irányelvet olyan közbeszerzési szerződésekre kell alkalmazni, amelyek a 10. és 11., valamint a 12–18. cikkben előírt kivételek alapján nincsenek kizárva, és amelyek hozzáadottérték-adó (héa) nélküli becsült értéke eléri a következő értékhatárt:"*

A 2004/18/EK irányelv 15. cikkének a) pontja a következőket írja elő: „*Ez az irányelv nem alkalmazható azokra a közbeszerzési szerződésekre, amelyekre különböző eljárási szabályok irányadók, és amelyek odaítélése: a) egy tagállam és egy vagy több harmadik ország által a Szerződésnek megfelelően kötött, és valamely projektnek az aláíró államok általi közös megvalósítását vagy hasznosítását célzó árubeszerzésre, építési beruházásra vagy szolgáltatásra vonatkozó nemzetközi megállapodás alapján történt; minden megállapodásról értesíteni kell a Bizottságot, amely konzultálhat a 77. cikkben említett közbeszerzési tanácsadó bizottsággal;*"

(2) Az uniós jog megsértése

a) A Paks II. projekt átlátható versenyeljárás nélkül történő odaítélése a Roszatom Állami Atomenergia Ügynökségnek

A gazdasági szereplők részére feladatok végrehajtását odaítélő ajánlatkérő szerveknek és ajánlatkérőknek követniük kell a 2004/18/EK vagy a 2004/17/EK irányelvekben meghatározott eljárásokat és eljárási biztosítékokat, amennyiben a szerződések értéke eléri vagy meghaladja a 2004/18/EK irányelv 7. cikkében, illetve a 2004/17/EK irányelv 16. cikkében megállapított értékeket.

A jelenleg vizsgált esetben akkor alkalmazandó a 2004/17/EK rendelet, ha a magyar állam maga is aktív részt vállal olyan rögzített hálózatok villamos energiával való ellátásában, amelyek rendeltetése a fogyasztók számára szolgáltatás teljesítése a villamos energia előállítása, szállítása vagy elosztása terén (2004/17/EK irányelv 3. cikkének (3) bekezdése). Ellenkező esetben a 2004/18/EK irányelv alkalmazandó. A két irányelvnek jelen esetben irányadó rendelkezései hasonlóak. A magyar hatóságok mindkét irányelvre hivatkoztak kommunikációjukban és értesítésükben, azonban nem tájékoztatták a Bizottságot arról, hogy Magyarország aktívan részt vesz-e az energiaellátásban a 2004/17/EK irányelv által előírtaknak megfelelően.

Figyelemmel a hiányzó információkra, nem lehet megítélni, hogy a 2004/18/EK irányelvet, vagy a 2004/17/EK irányelvet kellett volna alkalmazni. A Bizottság ezért felkéri a magyar hatóságokat, hogy bocsássanak rendelkezésre minden releváns információt és dokumentumot, amely tisztázhatja ezt a kérdést.

A 2004/18/EK irányelv 28., 35. és 58. cikkének rendelkezései értelmében az irányelv 7. és 56. cikkében megállapított küszöbértéket meghaladó közbeszerzési szerződéseket és építési koncessziókat közzé kell tenni az Európai Unió Hivatalos Lapjában (a továbbiakban: Hivatalos Lap) és az irányelvben meghatározott eljárások egyikének (elviekben: nyílt vagy meghívásos eljárás) megfelelően kell odaítélni őket. Hasonlóképpen a 2004/17/EK irányelv 1. cikke (9) bekezdésének, valamint 40., 41. és 42. cikkének rendelkezései értelmében az irányelv 16. cikkében megállapított küszöbértéket meghaladó szerződéseket közzé kell tenni a Hivatalos Lapban és az irányelvben meghatározott (elviekben: nyílt, meghívásos vagy előzetes versenyeztetéssel történő tárgyalásos eljárás) eljárások egyikének megfelelően kell odaítélni őket.

A Paks II. projekt értéke – ahol csak a két új blokk tervezése, építése és üzembe helyezése a becslések szerint 12,5 milliárd EUR-ba kerül – meghaladja a megszabott küszöbértékeket.

Magyarország nem tartotta tiszteletben a 2004/18/EK irányelv 28., 35. és 58. cikkeiben, vagy pedig a 2004/17/EK irányelv 1. cikk (9) bekezdésben, a 40., 41. és. 42. cikkeiben előírt kötelezettségeket azzal, hogy közvetlenül a Roszatom Állami Atomenergia Ügynökségnek ítélte oda a Paks II. projekt megvalósítását.

b) A projekt odaítélése nem tartozik a 2004/17/EK irányelv 22. cikkének a) pontjában vagy a 2004/18/EK irányelv 15. cikkének a) pontjában foglalt „nemzetközi megállapodásokra vonatkozó mentesség" esetébe, és így nem mentesül a 2004/17/EK irányelv vagy a 2004/18/EK irányelv alkalmazása alól

A projekt odaítélése nem mentesül a 2004/17/EK vagy a 2004/18/EK irányelv alkalmazása alól. Különösképpen nem vonatkozik rá a nemzetközi szabályok értelmében odaítélt szerződésekre alkalmazandó, a 2004/17/EK irányelv 22. cikkének a) pontja vagy a 2004/18/EK irányelv 15. cikkének a) pontja szerinti kivétel.

A 2004/17/EK irányelv 22. cikkének a) pontja és a 2004/18/EK irányelv 15. cikkének a) pontja értelmében a szóban forgó irányelvek nem alkalmazandók azon közbeszerzési szerződések odaítélésére, (i) amelyekre különböző eljárási szabályok irányadók, és (ii) amelyek odaítélése a Szerződésnek megfelelően kötött, valamely projektnek a közös megvalósítását vagy hasznosítását célzó nemzetközi megállapodás alapján történt.

A fenti intézkedések célja, hogy lehetővé tegye a tagállamok számára, hogy a közbeszerzésről szóló uniós irányelvekben foglalt szabályoktól eltérő eljárási szabályok alapján ítélhessenek oda közbeszerzési szerződéseket, amennyiben ez a közös projektek végrehajtása vagy hasznosítása céljából szükséges.

i. Nem áll fenn a különböző eljárási szabályok esete

A szerződés nemzetközi megállapodás keretében történő közvetlen odaítélése azonban nem alapozza meg a 2004/17/EK irányelv 22. cikkének a) pontja és a 2004/18/EK irányelv 15. cikkének a) pontja értelmében vett „különböző eljárási szabályok" alkalmazását. A mentesség biztosítása feltételezi bizonyos eljárási szabályok alkalmazását az ajánlatkérő részéről. Ez a követelmény nem teljesül abban az esetben, ha bárminemű közbeszerzési eljárás alkalmazása nélkül, egy kifejezetten ezt a célt szolgáló egyezmény révén közvetlenül ítélik oda a szerződést.

ii. Az Egyezmény nem a EUMSZ-nek megfelelően került megkötésre

Egyrészt, a 2004/17/EK vagy a 2004/18/EK irányelv rendelkezései csak akkor nem alkalmazandók egy kormányközi egyezményre, ha azt a Szerződésnek megfelelően kötötték meg. Bár a 2004/17/EK irányelv 22. cikkének a) pontja vagy a 2004/18/EK irányelv 15. cikkének a) pontja elismeri a másodlagos jogszabályokban foglalt eljárási szabályoktól eltérő szabályok alkalmazásának lehetőségét, azonban ilyen esetekben ragaszkodik az elsődleges jogszabályokban meghatározott kötelezettségek betartásához.

A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a nemzetközi megállapodások által támasztott kötelezettségek nem befolyásolhatják a Szerződésben foglalt elvek tiszteletben tartását. Következésképpen a szerződések nemzetközi megállapodások általi odaítélésekor nem lehet eltérni a megkülönböztetésmentesség, az egyenlő bánásmód és az átláthatóság alapelveitől, amelyek a Szerződés értelmében minden közbeszerzésre alkalmazandóak. A Bíróság értelmezése szerint ezek az elvek az EUMSZ 49. és 56. cikkéből vezethetők le [C-324/98. sz- *Telaustria*-ügy, 60–62. pont; C-64/08. sz., *Engelmann*-ügy, 58. pont]. Egy projektnek egy nemzetközi egyezmény általi közvetlen odaítélése nem összeegyeztethető ezekkel az elvekkel.

A fentiekre tekintettel a Bizottságnak az az álláspontja, hogy az Egyezményt nem a Szerződéssel összhangban kötötték meg, ezért az nem képezheti a 2004/17/EK irányelv 22. cikkének a) pontja vagy a 2004/18/EK irányelv 15. cikkének a) pontja értelmében egy szerződés odaítélésének a közbeszerzési irányelvek alkalmazása alóli mentessége alapját.

Másrészt, mivel az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a közös kereskedelempolitika területén (EUMSZ 3. cikk (1) bekezdés e) pont), kizárólag az Unió fogadhat el kötelező erejű jogi aktust, ideértve a nemzetközi kereskedelmi megállapodások megkötését is (EUMSZ 2. cikk (1) bekezdés). Tekintettel az EUMSZ 207. cikk szerinti közös kereskedelempolitika hatályára, kizárólag az Unió köthet nemzetközi megállapodásokat közbeszerzési piacának megnyitása céljából, ugyanakkor csak az Unió hozhat szabályokat a piac lezárása céljából olyan harmadik országokkal szemben, amelyek esetében nincs nemzetközi kötelezettségvállalása.

A Bíróság úgy ítélkezett, hogy egy uniós jogi aktus akkor tartozik a közös kereskedelempolitika hatálya alá, *„ha kifejezetten a nemzetközi kereskedelmi forgalmat érinti, amennyiben rendeltetése lényegében a kereskedelmi forgalom előmozdítása, megkönnyítése vagy szabályozása, valamint közvetlen és azonnali hatást gyakorol az érintett termékek kereskedelmére vagy kereskedelmi forgalmára"*[1].

Bár az Egyezmény fő tárgya egy adott projektre vonatkozik, a szóban forgó Egyezményen keresztül Magyarország megnyitja közbeszerzési piacának egy jelentős szegmensét egy harmadik ország előtt és ezzel szükségszerűen le is zárja azt a többi harmadik ország vagy az EU gazdasági szereplői előtt.

Mivel az Egyezmény Oroszország számára hozzáférést biztosít Magyarország és az Unió közbeszerzési piacának egy részéhez, más harmadik országokból (és az Unióból) származó termékek és szolgáltatások kizárásával, annak megkötése nem tekinthető a Szerződéssel összhangban lévőnek, mivel sérti az Unió kizárólagos hatáskörébe tartozó EUMSZ. 207. cikkét. Ezért nem alkalmazható sem a 2004/17/EK irányelv 22. cikk a) pontjában sem a 2004/18/EK irányelv 15. cikk a) pontjában foglalt kivétel.

---

[1] C-347/03 sz. *ERSA*-ügy [2005] EBHT I-3785, 75. pont; C-411/06. sz., Bizottság kontra Európai Parlament és Tanács ügy, [2009] EBHT I-7585, 71. pont

c) Az Euratom-Szerződésre hivatkozva nem indokolható a közvetlen odaítélés

A közvetlen odaítélés az Euratom-Szerződésre való hivatkozással sem indokolható. Az Euratom-Szerződés 106a. cikkének (3) bekezdése értelmében: *„Az Európai Unióról szóló szerződés és az Európai Unió működéséről szóló szerződés rendelkezései nem térhetnek el e szerződés rendelkezéseitől."* Ez azt jelenti, hogy az Euratom-Szerződés lex specialisnak minősül a többi szerződés mellett amelyeket akkor kell alkalmazni, ha egy adott kérdésben az Euratom-Szerződés nem tartalmaz külön rendelkezéseket. Az Euratom-Szerződés nem tartalmaz a közbeszerzési ügyekre vonatkozó általános szabályokat, tehát a nukleáris energia területére vonatkozó szerződések odaítélésére továbbra is az EUMSZ rendelkezései vonatkoznak, az Euratom-Szerződés 6. fejezete alá tartozó nukleáris anyagok kivételével. Ezen rendelkezések nem vonatkoznak atomerőmű építésére.

E tekintetben már José Manuel Durão Barroso elnök úr is hangsúlyozta a magyar miniszterelnökhöz intézett 2014. február 7-i, az Euratom-Szerződés 103. cikkével összefüggésben írt levelében a közbeszerzési szabályok betartásának szükségességét.

Hasonlóképpen, a paksi projektnek az Euratom-Szerződés 41. cikke szerinti beruházásként való bejelentését követően elfogadott bizottsági határozat szerint az *„nem érinti az Európai Unió működéséről szóló szerződés alapján, illetve az abból és a másodlagos jogból eredő kötelezettségek értelmében végrehajtandó esetleges további értékeléseket"* (C(2015) 6222 határozat, 2015. szeptember 4.).

Következésképpen az, hogy a Bizottság nem jelezte, hogy az Egyezmény megkötése ellenkezik az Euratom-Szerződés rendelkezéseivel, nem jelenti azt, hogy a projekt megfelel az uniós jogszabályok összességének.

A magyar hatóságoknak az EU-Pilot kérdésekre adott válaszával ellentétben az Euratom-Szerződésnek a harmadik államnak valamely közös vállalkozás finanszírozásában vagy irányításában való lehetséges részvételére vonatkozó 46. cikke (2) bekezdésének e) pontja sem indokolhatja a közvetlen odaítélést. Az Euratom-Szerződés 5. fejezete – beleértve a 46. cikket – a tanácsi határozattal létrehozott közös vállalkozásokra vonatkozik, tehát e fejezet rendelkezéseit nem lehet olyan szabályokként értelmezni, amelyek általános hatást gyakorolnak az összes nukleáris projektre.

III. Következtetés

A fentiek fényében és az uniós jogszabályok hatálya alá tartozó más területekre – különösen az energia- és a versenypolitikára – vonatkozó szabályoknak való megfelelés értékelésének sérelme nélkül, az Európai Bizottság kijelenti, hogy Magyarország a Paksi Atomerőmű felújítására és kibővítésére vonatkozó szerződésnek az Oroszországi Föderáció kormányával megkötött nemzetközi egyezményen keresztül történő közvetlen odaítélésével, anélkül, hogy az megfelelne a 2004/17/EK irányelv 22. cikk a) pontjában, vagy a 2004/18/EK irányelv 15. cikk a) pontjában foglalt feltételeknek, az EUMSZ 49. és 56. cikkeinek, valamint a 2. cikk (1) bekezdésének, a 3. cikk (1) bekezdés e) pontjának és 207. cikkének olvasatában, nem teljesítette a 2004/18/EK irányelv 28., 35. és 58. cikkeiben vagy 2004/18/EK irányelv 1. cikk (9) bekezdésében, 40., 41. és 42. cikkeiben foglaltakat.

A Bizottság felkéri a Magyar Kormányt, hogy az EUMSZ 258. cikkének megfelelően e levél kézhezvételétől számított két hónapon belül juttassa el hozzá a fentiekkel kapcsolatos észrevételeit. Az észrevételek tanulmányozását követően – vagy ha az előírt határidőn belül nem érkezik észrevétel – a Bizottság az említett cikkel összhangban adott esetben indokolással ellátott véleményt adhat ki.

Tekintettel az uniós jog potenciális megsértésének súlyosságára és annak esetleges következményeire, illetve a helyzet további súlyosbításának elkerülése érdekében és a lojális együttműködés elvének fényében [az EUMSZ 4. cikkének (3) bekezdése] a Bizottság felkéri a magyar kormányt, hogy függesszen fel minden, a Paks II. projekttel kapcsolatos odaítélési eljárást és tartózkodjon az olyan szerződések megkötésétől, amelyek odaítélésével kapcsolatban – a fentiekben ismertetett érvelés alapján – az uniós jog szabályai szerint kell eljárni.

Tisztelettel,

a Bizottság részéről

Elżbieta BIEŃKOWSKA
a Bizottság tagja

HITELES MÁSOLAT

Jordi AYET PUIGARNAU
az iktatási osztály igazgatója
EURÓPAI BIZOTTSÁG